

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 8P/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823200789
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Rudáš
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3823200789.2

Uznesenie

Okresný súd v Prievidzi vo veci starostlivosti o maloleté dieťa ženského pohlavia meno neurčené, priezvisko neurčené, nar. XX.XX.XXXX v Nemocnici s poliklinikou Prievidza, so sídlom v Bojniciach, Nemocničná č. 2, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, dieťa rodičov: matka neuvedená, otec neuvedený, o návrhu Ing. Z. E., nar. XX.XX.XXXX a P. E. E., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom C. č. XXX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia doručili Okresnému súdu Prievidza, dňa 01.03.2023, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom žiadali súd, aby mal. dieťa ženského pohlavia, narodené dňa 20.02.2023 v Bojniciach, zveril do dočasnej osobnej starostlivosti navrhovateľov.
2. V návrhu navrhovatelia uvádzajú, že mal. dieťa sa narodilo z utajeného pôrodu v Nemocnici Prievidza so sídlom v Bojniciach. V zmysle platných právnych predpisov v rámci sprostredkovania náhradnej rodinnej starostlivosti boli navrhovatelia kontaktovaní, nakoľko sú zapísaní v zozname plnoletých fyzických osôb, ktoré majú záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom. Biologická matka požiadala pred pôrodom v NsP Prievidza o utajený anonymný pôrod. Navrhovatelia o dieťa prejavili záujem, interakcie s maloletou úspešne prebiehajú, a navrhovatelia majú odporúčanie k realizovaniu náhradnej rodinnej starostlivosti zo dňa 28.02.2023. Navrhovatelia túžia maloletej poskytnúť zázemie. Dňom 12.02.2018 sú navrhovatelia vedení v zozname žiadateľov na vykonávanie náhradnej rodinnej starostlivosti na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín. Aktualizáciu prípravy na NRS absolvovali dňa 30.06.2022 na Referáte poradensko - psychologických služieb na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, ktorý odporučil žiadosti navrhovateľov vyhovieť. Navrhovatelia spĺňajú všetky podmienky pre náhradnú rodinnú starostlivosť. Na základe uvedeného bol navrhovateľom dňa 27.02.2023 vydaný ÚPSVaR Trenčín súhlas na sprostredkovanie nadviazania osobného vzťahu s maloletou a následne dňa 28.02.2023 bolo vydané odporúčanie na zverenie dieťaťa a realizáciu NRS. Maloletá sa v súčasnosti nachádza v nemocnici s poliklinikou Prievidza. Kontakt navrhovateľov s dieťaťom v súčasnosti trvá naďalej. Navrhovatelia boli oboznámení s jej zdravotným stavom, psychickým a fyzickým vývinom. Maloletú začali oslovovať F.. Počas ich prítomnosti bola maloletá spokojná. Navrhovatelia sú poučení o špecifikách utajeného pôrodu a o tom, že biologickej matke plynie lehota 6 týždňov odo dňa pôrodu, kedy môže písomne odvolať svoju žiadosť o utajenie svojej osoby ako biologickej matky. V prípade, že matka toto právo nevyužije majú navrhovatelia vážny a úprimný záujem si maloletú do budúca osvojiť.
3. Podľa § 324 ods. 3 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.
4. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.
5. Podľa § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich

potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

6. Podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Podľa § 367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

8. Podľa § 367 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

9. Podľa § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa Čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,

g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,

h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Podľa ustanovenia § 103 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, pred rozhodnutím súdu o osvojení musí byť maloleté dieťa najmenej po dobu deviatich mesiacov v starostlivosti budúceho osvojiteľa. Náklady spojené s predosvojiteľskou starostlivosťou uhrádza budúci osvojiteľ.

12. Podľa ustanovenia § 103 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov podľa odseku 1 rozhodne na návrh budúceho osvojiteľa súd; ustanovenia § 101 a 102 sa použijú primerane. Ak budúci osvojiteľ nepodá návrh na osvojenie maloletého dieťaťa najneskôr v lehote osemnástich mesiacov od zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti budúceho osvojiteľa, súd môže zrušiť predosvojiteľskú starostlivosť.

13. Podľa ustanovenia § 103 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v rozhodnutí o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov súd vymedzí rozsah ich práv a povinností k maloletému dieťaťu.

14. Podľa ustanovenia § 11 ods. 11 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, žena, ktorá písomne požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom, má právo na osobitnú ochranu svojich osobných údajov.

15. Podľa ustanovenia § 19 ods. 4 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, v prípade ženy, ktorá písomne požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom (§ 11 ods. 11), vedie sa osobitná zdravotná dokumentácia v rozsahu zdravotnej starostlivosti súvisiacej s tehotenstvom a pôrodom, ktorej súčasťou sú osobné údaje tejto ženy nevyhnutné na zistenie anamnézy a údaje uvedené v odseku 2 písm. b) až i). Osobné údaje nevyhnutné na jej identifikáciu sa vedú oddelene od osobitnej zdravotnej dokumentácie spolu s písomnou žiadosťou podľa § 11 ods. 11. Osobitná zdravotná dokumentácia sa o tieto údaje doplní a zapečatí ako celok.

16. Podľa ustanovenia § 23 ods. 7 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, osobitnú zdravotnú dokumentáciu (§ 19 ods. 4) je poskytovateľ povinný po uplynutí šiestich týždňov odo dňa pôrodu odovzdať bez zbytočného odkladu ministerstvu zdravotníctva [§ 45 písm. p)], ak žena v tejto lehote písomne neodvolala svoju žiadosť o utajenie svojej osoby.

17. Neodkladné opatrenie rovnako ako každé rozhodnutie súdu musí vychádzať z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania. V konaní starostlivosti o maloleté deti sú súdy povinné v záujme

ochrany práv maloletých detí poskytnúť im zvýšenú ochranu, ktorá vyplýva z príslušných ustanovení zákona o rodine, ako aj príslušných článkov Dohovoru o právach dieťaťa.

18. Funkciou neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je dočasná starostlivosť o maloleté dieťa, podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by boli práva maloletého dieťaťa ohrozené.

19. Neodkladné opatrenie nariadené, či už pred začatím konania vo veci samej alebo po jeho začatí je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravu nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho súd nezisťuje všetky tie skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Záujem maloletého je jedným z predpokladov, na základe ktorých môže súd nariadiť neodkladné opatrenie.

20. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že dňa 20.02.2023 sa v režime utajeného pôrodu narodilo maloleté dieťa ženského pohlavia bez určenia mena a priezviska v zdravotníckom zariadení Nemocnica s poliklinikou Prievidza v Bojniciach. Z listinných dôkazov predložených navrhovateľmi je ďalej zrejmé, že Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, odbor sociálnych vecí a rodiny číslo: TN1/OSPOASK/SPO/2018/4071/28703/ZBM, zo dňa 12.02.2018, boli navrhovatelia zapísaní do zoznamu žiadateľov - fyzických osôb, ktoré majú záujem stať sa pestúnmi alebo osvojiteľmi, s účinnosťou odo dňa 12.02.2018. Ďalej bol ako listinný dôkaz predložené odporúčanie na zverenie dieťaťa a realizáciu NRS zo dňa 28.02.2023 a sobášny list navrhovateľov.

21. Súd vykonal lustráciu v oddelení P na tunajšom súde ohľadom daného maloletého dieťaťa s výsledkom, že na Okresnom súde Prievidza je okrem konania o nariadenie neodkladného opatrenia od 28.02.2023 vedené aj konanie pod sp.zn. 8P/11/2023 o určenie mena a priezviska maloletého dieťaťa, ktoré nie je doposiaľ skončené. Žiadne ďalšie konanie sa na tunajšom súde nevedie.

22. Súd mal z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj z pripojených listinných dôkazov písomného návrhu v predmetnej veci za to, že nemožno vyvodiť záver, že by v súčasnej dobe bola natoľko osvedčená nevyhnutnosť okamžitého riešenia danej situácie, aby súd vydal rozhodnutie o neodkladnom opatrení o dočasnom zverení mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti navrhovateľov.

23. Súd je toho názoru, že je nesporne v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby bolo čo možno najskôr zverené do starostlivosti fyzických osôb, ktoré z hľadiska jeho ďalšieho priaznivého psychického, fyzického a osobnostného vývinu budú schopné a spôsobilé zabezpečiť pre maloleté dieťa plnohodnotné láskyplné a podnetné rodinné prostredie tak, aby vyrastalo v domácom stabilnom, bezpečnom a citovo naplnenom výchovnom prostredí. Je prioritným záujmom maloletého dieťaťa, aby vyrastalo v rodinnom prostredí, ktoré má prednosť pred zariadením kolektívnej starostlivosti o maloleté deti.

24. Súd napriek vyššie uvedeným skutočnostiam konštatuje, že podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je predčasný, pretože je zrejmé, a to predovšetkým s poukazom na citované ustanovenie § 23 ods. 7 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, poskytujúceho biologickej matke zákonnú lehotu šesť týždňov odo dňa pôrodu, ktorý sa uskutočnil v utajenom režime, v tejto lehote písomne odvolať svoju žiadosť o utajenie svojej osoby, ako biologickej matky dieťaťa. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia predovšetkým vzhľadom na túto lehotu, ktorú je nevyhnutné rešpektovať, bol tak navrhovateľmi podaný predčasne, pretože pokiaľ sa maloleté dieťa narodilo 20.02.2023, je zrejmé, že nielen v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (01.03.2023), ako aj v čase rozhodovania súdu (07.03.2023) táto lehota neuplynula, pričom pokiaľ by sa biologická matka dieťaťa rozhodla túto zákonnú možnosť využiť a uplatňovať si voči svojmu dieťaťu svoje rodičovské práva, ktoré jej ako biologickej matke dieťaťa patria, táto skutočnosť by mala potenciál zásadne zmeniť všetky okolnosti týkajúce sa tohto maloletého dieťaťa. S poukazom na túto zákonnú lehotu, ktorá ešte biologickej matke doposiaľ plynie, potom nie je právne zásadné ani to, či konanie o vyslovenie osvojiteľnosti tohto maloletého dieťaťa a ustanovenie poručníka a konanie o určenie mena a priezviska maloletého dieťaťa, doposiaľ skončené nie sú (konanie o vyslovenie osvojiteľnosti tohto maloletého dieťaťa a ustanovenie mu poručníka ešte ani nezačalo).

25. Tak Zákon o rodine, stanovujúci hmotnoprávne podmienky a predpoklady osvojenia maloletého dieťaťa, ako aj Civilný mimosporový poriadok v konaniach o osvojiteľnosti maloletého dieťaťa a v konaní o osvojení dieťaťa, stanovujú presný postup a podmienky, za ktorých je maloleté dieťa zverené

do osobnej starostlivosti a to jednak ako budúcim osvojiteľom (režim predosvojiteľskej starostlivosti), ako aj zákonné podmienky pre vyslovenie osvojenia maloletého dieťaťa. Presne stanovený postup a zákonné podmienky, ktoré vyžaduje zákonná úprava, ako aj osobitné kritériá a podmienky kladené pre fyzické osoby, ktoré majú záujem stať sa osvojiteľmi v zmysle osobitnej právnej úpravy zákona číslo 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, nie sú pritom samoučelné, ale stanovujú pomerne prísne kritériá a proces, ktorým sú povinní žiadatelia o osvojenie prejsť a ktorého sledovaným cieľom a záujmom je pripraviť tieto osoby na všestrannú a plnohodnotnú starostlivosť o maloleté dieťa. Naplnenie osobnostných predpokladov žiadateľov o osvojenie, ako aj preukázanie ich bytových a materiálnych podmienok, v ktorý by malo dieťa vyrastať, je súd povinný skúmať práve s akcentom na sledovanie prioritného a prvoradého záujmu maloletého dieťaťa tak, aby podmienky, v ktorých má maloleté dieťa vyrastať a byť vychovávané, boli z hľadiska jeho všestranného vývoja pre neho uspokojujúce a plnohodnotné. Súd nemal dostatočne preukázané, či navrhovatelia majú vytvorené vhodné bytové a materiálne podmienky pre okamžité prevzatie maloletého dieťaťa v takto útlom veku, vyžadujúce ešte celodennú a intenzívnu starostlivosť dospelšej osoby a ešte v plnej miere odkázané na zabezpečenie všetkých svojich životných potrieb, do svojej osobnej starostlivosti, ako ani to, či sú spôsobilí nielen po materiálnej a ekonomickej stránke, ale aj osobnostnej zabezpečiť maloletému dieťaťu plnohodnotnú starostlivosť, ktoré predpoklady súd nevyhnutne musí skúmať v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti, ako aj v konaní o osvojení maloletého dieťaťa. Vyhovením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia by súd v istom zmysle obišiel zákonom presne a striktné upravený postup pred samotným rozhodnutím súdu o osvojení maloletého dieťaťa, pre ktoré síce nie je nevyhnutným predpokladom konanie o osvojiteľnosti maloletého dieťaťa, avšak jednou z hmotnoprávnych podmienok vyplývajúcou zo Zákona o rodine je zverenie maloletého dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti, ako aj zákonom vymedzená minimálna doba trvania tejto predosvojiteľskej starostlivosti budúcich osvojiteľov. Práve s dôrazom na nutnosť zachovania zákonnosti v procese osvojenia maloletého dieťaťa, o ktorý zjavne majú navrhovatelia záujem, je nevyhnutné trvať na zákonom postupe vymedzenom v ustanovení § 103 ods. 1 a 2 Zákona o rodine. Rovnaké závery vyslovil Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom rozhodnutí sp. zn. 14CoP/25/2018 zo dňa 17.10.2018. 26. Navrhovatelia boli v čase rozhodovania súdu zapísaní do zoznamu žiadateľov o osvojenie a tak je zrejme, že boli zapojení do prípravného procesu žiadateľov o osvojenie maloletého dieťaťa, nič im preto nebráni, aby si podali návrh na zverenie konkrétneho maloletého dieťaťa do ich predosvojiteľskej starostlivosti. V čase rozhodovania súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia však súd nemal vedomosť, že by navrhovatelia návrh na zverenie tohto konkrétneho maloletého dieťaťa do ich predosvojiteľskej starostlivosti podali.

27. Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v prípade preukázania podania takéhoto návrhu na zverenie konkrétneho maloletého dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti navrhovateľov, v súlade s ustanovením § 103 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, by potom nastala úplne odlišná situácia aj pri právnom posúdení dôvodnosti podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 367 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku.

28. Pre úplnosť súd dodáva, že podanému návrhu nevyhovelo aj z dôvodu dočasného charakteru neodkladného opatrenia s poukazom na navrhovaný petit, pretože pokiaľ by dočasne zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti navrhovateľov, bolo by takéto rozhodnutie súdu o pomeroch maloletého dieťaťa z časového hľadiska neurčité, čo je absolútne nezlučiteľné s požiadavkou ochrany maloletého dieťaťa. Prvoradým sledovaným záujmom spoločnosti je čo možno najskoršie umiestnenie maloletého dieťaťa do vhodného rodinného prostredia, avšak nemožno opomíňať a odchádzať zákonné podmienky a kritériá, ktoré sú Zákonom o rodine, ako aj procesnými predpismi stanovené práve z pohľadu sledovania záujmov maloletého dieťaťa.

29. Osobitne súd zdôrazňuje, že nič navrhovateľom nebráni, aby po uplynutí zákonnej doby pre biologickú matku maloletého dieťaťa podali na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 367 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku za predpokladu, že si predtým podajú návrh na zverenie konkrétneho maloletého dieťaťa do ich predosvojiteľskej starostlivosti.

30. Za súčasného stavu však nie je možné návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť s prihliadnutím aj na tú skutočnosť, že starostlivosť o mal. dieťa je toho času náležite zabezpečená. Dôvody, ktoré uvádzajú navrhovatelia vo svojom návrhu nie sú postačujúce a neodôvodňujú nariadenie neodkladného opatrenia.

31. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné v lehote 15 dní od doručenia tohto rozhodnutia. Odvolanie sa podáva písomne na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 357 písm. d) CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).